

Monumentnummer*: 531247

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **31 augustus 2012**
Kadaster deel/nr **82704/139**

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Bunnik	Bunnik	Utrecht		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Bunnik	C			272

Omschrijving**

Cluster 40.

Inleiding

BRUG 2 over het restant van de reduitgracht van het Fort bij Rijnauwen als toegang tot het reduit. De brug ligt in het westelijk verlengde van de toegangspoort tot het reduit. Het ophalen of verwijderen / vernietigen van bruggen is sinds de oudheid een probaat middel om indringers te weren. Niet alleen werd zo de doorgang of overtocht over een waterloop, een droge of een natte gracht of een terreindiepte belemmerd of vertraagd, maar ook moest een aanvaller zelf zorgen voor middelen om de barrière eventueel zelf te nemen. Houten bruggen waren relatief snel te vernietigen, desnoods door ze in brand te steken. Stenen en betonnen bruggen vergden een grotere en meer tijdrovende ingreep, al kon een springlading soms snel het gewenste effect sorteren. Met de komst van ijzeren bruggen - in de loop van de 19de eeuw op grote schaal toegepast in vele varianten - bleef de tweede mogelijkheid bestaan, maar verdween de eerste. Het opblazen van bruggen was kapitaalvernietiging en gebeurde alleen in uiterste noodzaak. Een manier waarop ijzeren bruggen afgesloten konden worden was die van het uitnemen of ontoegankelijk maken van (kleine) delen ervan. Het Fort bij Rijnauwen was als grootste fort van de Nieuwe Hollandse Waterlinie - inclusief een desnoods afzonderlijk te verdedigen reduit - van oudsher voorzien van een viertal bruggen: drie bruggen over de binnenste gracht nabij de beide wachtgebouwen en in het verlengde van de coupure naar het reduit en als vierde een brug voor de toegang tot het reduit zelf. Van deze verbindingen over de grachten resteren alleen de brug bij wachtgebouw 2 en de brug naar het reduit.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

BRUG 2, over het restant van de reduitgracht en van oudsher de toegang tot het reduit. De vaste ijzeren brug maakt deel uit van de oorspronkelijke aanleg van het fort en dateert van rond 1870. De ongeveer 4 m brede brug is deels op basis van bestaand materiaal gerestaureerd en ligt op gemetselde en deels natuurstenen hoofden en pijlers. Het houten brugdek rust op gesloten, ijzeren liggers.

Waardering

BRUG 2 van het Fort bij Rijnauwen is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Krijgshistorische waarden als onderdeel van een aaneengesloten militaire verdedigingslinie tussen de voormalige Zuiderzee en de Biesbosch. Deze bestond hoofdzakelijk uit een samenhangend systeem van inundatievelden en bijbehorende inundatiemiddelen en van schootsvelden. Dit systeem werd aangevuld met diverse, uit verschillende perioden daterende typen gebouwde of aangelegde (verdedigings)werken die dienden tot of bijdroegen aan afsluiting van niet te inunderen terreinen of andere accessen.

* Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op en ontstond als uitvloeisel van: - het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw) en - de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw).

Het betreft hier een onderdeel van omstreeks 1870, namelijk een aan de militair-strategische bouwkunde gerelateerde uiting van de historische waterbouwkunde in de vorm van een vaste oeververbinding voor militaire doeleinden.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, alsmede vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

* Het onderdeel is representatief (karakteristiek) omdat het een goed voorbeeld is van toepassing van dit type brug in een militaire situatie.

* Het onderdeel is redelijk gaaf bewaard omdat, hoewel het constructief grondig is gerestaureerd, essentiële elementen in situ zijn gehandhaafd en zijn hergebruikt.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Fort, vesting en -onderdelen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument